

XXIV. Myyntiaitta.

Helsingin kaupungin työlaitosten myyntiaitan johtokunnan selonteko aitan toiminnasta heinäkuun 1 p:stä 1933 saman vuoden loppuun sisälsi seuraavaa:

Perustaminen, johtokunta, toimihenkilöt. V:n 1932 alkupuolella teki köyhäinhoidon toimitusjohtaja B. Sarlin esityksen kaupunginhallitukselle myyntiaitan perustamisesta köyhäinhoitolautakunnan työtupien valmistaiden menekin lisäämiseksi. Tosin valmistettuja tuotteita varten oli olemassa pieni myymälä Kulmavuorenkadun n:o 2:ssa, mutta se oli kaukana kaupungin keskuksesta; lisäksi oli myönnetty varoja myös toisen myymälän ylläpitämiseen Annankadun talossa n:o 15. Koska viimeksi mainitun myymälän kustannukset, vuokra mukaan luettuna, nousivat melkoisiin määriin ja sitä paitsi eräät toisetkin kaupungin laitokset valmistivat huomattavan määrän myytäviksi aiottuja tuotteita, ehdotti toimitusjohtaja Sarlin, että keskikaupungille sijoitettavassa köyhäinhoitolautakunnan työtupien myymälässä myytäisiin mainitun lautakunnan alaisten työtupien tuotteiden ohella myöskin niitä tuotteita, joita valmistettiin kunnalliskodin työlaitoksessa, lastensuojelulautakunnan alaisissa koulukodeissa, sairaalahallituksen alaisessa Nikkilän sairaalassa sekä naisten työtuvassa Suvilahdessa; täten tulisi myyntiaitan varasto monipuolisemmaksi ja aitan ylläpitokustannukset jakautuisivat useampien laitosten kesken. Esityksessä ehdotettiin lisäksi, että menojen supistamiseksi luovutettaisiin myyntiaitan käytettäväksi kaupungin virastotalosta (ent. Stockmannin talo) Unioninkadun puoleinen verotusvalmistelukunnan huoneistoon kuuluva halli, crottamalla se Aleksanterinkadun puoleisesta hallista. Myymälä saataisiin siten kaupungin keskukseen hyvälle liikepaikalle. Esitykseen liitettiin myyntiaittaan osallistuviksi suunniteltujen laitosten puoltolauseet.

Kun kaupunginhallitus kesäkuun 15 p:nä 1933 hyväksyi myyntiaittaa varten laaditun johtosääntöehdotuksen ja menoarvion heinäkuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään 1933, aloitti myyntiaitta toimintansa heinäkuun 1 p:nä kaupungin omistamassa kiinteistössä Unioninkadun n:o 27:ssä.

Myyntiaitan johtokuntaan kuuluivat köyhäinhoidon toimitusjohtaja B. Sarlin, joka toimi puheenjohtajana, lastensuojelun toimitusjohtaja R. Liukkonen varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä naisten työtuvan toimitusjohtaja P. E. Kiljunen ja sairaalahallituksen kamreeri V. Kerkkänen.

Myyntiaitan henkilökunnan muodostivat yksi miespuolinen myymälänjohtaja ja yksi naispuolinen myyntiapulainen; joulun ajaksi palkattiin yksi ylimääräinen jouluapulainen.

Myynti ja sen jakautuminen eri tuotantolaitoksille. Käteismyynti jakautui ensimmäisenä puolivuotiskautena eri kuukausien osalle seuraavasti:

	Smk.		Smk.
Heinäkuu	11,061: 05	Lokakuu	21,249: 49
Elokuu	12,845: 25	Marraskuu	20,235: 75
Syyskuu	21,111: 25	Joulukuu.....	48,189: 90
		Yhteensä	134,692: 60

Myyntiaitta aloitti toimintansa vuoden hiljaisimpana liikeaikana, heinäkuussa, mutta myynti kasvoi kuitenkin vähitellen ja muodostui joulukuussa melko vilkkaaksikin.

Myyntivarasto. Myyntiaitan hallussa olleiden kaupungin eri tuotantolaitoksille kuuluvien tavaramäärien arvo näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Saapuneen tavararvo, Smk.	Myydyn tavararvo, Smk.	Varaston arvo 31/12 1933, Smk
Köyhäinlaitos	218,135: ---	76,027: 85	142,107: 15
Naisten työtupa	144,152: 60	57,754: 80	86,397: 80
Nikkilän sairaala	2,538: 20	702: 95	1,835: 25
Toivoniemen koulukoti	2,233: ---	207: ---	2,026: ---
Yhteensä	367,058: 80	134,692: 60	232,366: 20

Suurimman osan myyntiaitan varastosta muodostivat siis köyhäinlaitoksen ja naisten työtuvan tuotteet. Nikkilän sairaalasta lähetettiin pääasiassa halpahintaisia harjateollisuustuotteita sekä halvempia käytävä- ja kynnysmattoja, joiden myyntiarvo ei kohoa huomattavampiin määriin. Lastensuojelulautakunnan alaisista laitoksista ainoastaan Toivoniemen koulukoti lähetti pienempiä tavaralähetyksiä myyntiaitan myytäväksi.

Välityspalkkiona myyntiaitta sai 10 % myytyjen tavarain hinnasta, ollen myyntipalkkio siis verraten pieni; v. 1933 se nousi kaikkiaan 13,469: 15 markkaan.

Myyntiaitta toimi myös menestyksellä varsinkin köyhäinlaitokunnan työtupiin ja naisten työtuvalla tehtyjen tilaustöiden välittäjänä, koska mainitut työtuvat sijaitsivat kaukana kaupungin keskuksesta. Tarkkoja numerotietoja työtupiin välitetyistä tilaustöistä ei ole, mutta töiden työpalkkiot nousivat n. 6,000 markkaan, mikä vastasi n. 25,000—30,000 markan myyntiä valmiina tavarana.

Määrärahojen käyttö. V:n 1933 määrärahojen käyttö käy selville alla olevasta yhdistelmästä:

	Määräraha, Smk.	Käytetty, Smk.	Säästö. Smk.
Perustamiskulut	8,300: ---	6,974: 50	1,325: 50
Johtokunnan palkkiot	3,400: ---	1,260: --	2,140: ---
Palkat	19,600: ---	19,000: --	---
Vuokra	5,400: ---	5,400: ---	---
Valaistus	2,100: ---	1,000: --	1,100: --
Siivous	1,200: ---	1,200: ---	---
Sekalaiset menot	8,850: ---	4,472: 70	4,377: 30
Yhteensä	48,250: ---	39,307: 20	8,942: 80

Mainostus. Lukuunottamatta myymälän avaamista koskevaa ilmoitusta, ei myyntiäitä omasta puolestaan kuluneena toiminta-aikanaan harjoittanut erikoisempaa sanomalehtimainostusta, osaksi säästäväisyysyistä, osaksi siksi, että luotettiin myöskin asiakkaiden tuttavapiirinsä keskuudessa harjoittamaan n.s. ilmaiseen mainostukseen.

Loppuvaikutelmana myyntiäitan toiminnasta voitaneen sanoa, että liike todennäköisesti kykenee ajanoloon täyttämään sille tarkoitetun tehtävän.